

na vse pozabi. Neki posestnik je imel opraviti pri finančni oblasti. Ali finančna oblast je dolični akt že preteklega 1. 1907 dne 30. oktobra na občino Teržiše odpislala. G. Smole pa je akt šele 18. januarja doličnemu posestniku poslal in to po nekemu pisanemu človeku; gospodarja ni bilo doma, pisanec pa se je tako nespodobno obnašal, da ga je vrgla gospodinja vun in je moral v blatu svoje pokrivalo iskat. G. Smole, brigajte se raje za vašo dolžnost kot občinski predstojnik, mesto da stojite vedno v farovžu in agitirate zase. Mi smo vas siti! Poberite se iz občinskega stolca, drugače vas naženemo navrh Boča...

Zima trpinči žival,

ki se ne zna in ne more braniti. Dolžnost poštenega človeka je, da pomaga živali na vse načine. — Hlevi naj bodejo čedini in dovolj topli. Za konje in govede je potrebna topota od 10 do 14° Baumur, za ovce od 8 do 10°, za svinje 10 do 13°. Vrata in okna v hlevu, ki ne zapirajo popolnoma, naj se zamaši z slamo. — Pasja guta za psa-čuvaja naj se zavarova proti sapi, mokroti in mrazu. Dajajte večkrat svežo slame, dovolj gorke hrane in ne premrzle vode. — Konjski podkovi naj bodejo dovolj ostri. Ne pustite stati konje dalje časa v mrazu pred gostilnami. Ako že morajo stati, pokrijte jih! Ustno železje treba pogreti v gorki vodi. — Ne pozabite na vaše dobrotnice ptičje. Dajajte ji hrane!

Vsakdo ravnjaj z živino tako, kakor želi, da bi se z njim ravnalo! Kdor nima srca za živino, ta je surovež, ki nima sočutja ni za človeka.

Novice.

Shod v sv. Urbanu nad Ptujem. Preteklo nedeljo popoldne se je vršil znameniti shod „Štajerčeve“ napredne stranke v sv. Urbanu nad Ptujem. Lepi prostori gostilne g. Mariniča so bili natlačeno polni. Od vseh strani so došli posestniki in posestnice. Predsednikom shoda je bil izvoljen vili gospodar Žampa. Pozdravljen je načelniški vodnik podeljene kmetovalcu g. Andreju Drefenig iz Podplata. Le-ta je v lepem govoru pojasnil težave kmetskega stanu in potrebe na gospodarskem polju. Dal je veliko zanimivih migajev za pametno gospodarstvo in razdelil na koncu govora veliko svojih knjižic o umetnem gnojenju. Živo odobravanje je sledilo temeljitemu, strokovnaškemu govoru tega predboritelja za kmeteckie pravice. Poštano so se kmetje g. Drefenigu zahvalili za lepe nauke. Kot drugi govornik je nastopil naš urednik g. Karl Linhart. V enourinem govoru je dotaknil vsa važna vprašanja političnega položaja in raztolmačil zlasti velikansko oskodovanje, ki ga trpimo Avstrijanci vsled sprejetja avstro-ogrskih nagodb. Natanko je govornik tudi raztolmačil veliko nasprotje med pravo vero in klerikalstvom. Klici ogorčenja so se začuli, ko je popsal govornik grdo izdajstvo črnihov. Ob koncu govoru se je z g. Linhartu živahnno ploskalo. Med govorom so se oglašili parkrat tudi neki po klerikalnih nahajskani mladenci z bedastimi medklici. Eden teh po farjih vzorjenih modrijanov je trdil, da je farški dohtar Ebenhoch boljši poljedelski minister nego grof Auersperg. G. Linhart je modrijanu svoje mnenje povedal in možakar jo je hitro odkuril, brez da bi se oglasil potem k besedi. Ljudje so bili čez tega črnega nevedneža ogorčeni, ali pomirilo se jih je, kajti na naših shodih mora imeti vsakdo prosto besedo. Shod se je zaključil z „živio“-klici na napredne kmete. Lahko trdimo, da je bil to najlepši shod, kar se jih je vršilo v sv. Urbanu. Čast faranom, ki so in ostanejo naprednjaki!

Župnik v Vurbergu je presneto neprevidni človek. Na menda misli, da ima politikujoči duhovnik vse pravice in da zanj ne veljajo postave. Tako je izjavil, da bode prisel „s svojimi ljudmi“ na naš shod. To se pravi, da nam župnik obljubuje, da bode s svojimi zaslepjenimi fantalini shod motit. Obenem je grozil vurmežki župnik v svojem listu „Gospodarju“, češ, Linhart naj nikar ne pride v Vurberg, ker tam mu bodo „grozdje prekislo“. Dobro, dobro, gospod fajmošter! Pri vrti vratil vam ponavljamo, da ste vi in vse člani vašega „izobraževalnega društva“

na naš shod povabljeni. V drugi vrsti pa vam bodi že danes povedano, da ste vi, g. župnik, odgovorni za vsak nemir, za vsako lumperijo, za vsako nesrečo, ki bi se na tem shodu vsled farškega hujšanja morebiti pripetila! Razumite? Vi, g. župnik, ste že na prej grozili in viditi hočemo, kaj velja več, — vsača trda glava ali pa postava! Mi ne živimo več v času, ko se je vsakega kamenovalo ali pa živega sežgal, kdor je imel svoje misli. In zato g. župnik, caveant consules! Te besede niso morda izraz kateregakoli strahu. Mi nimamo povoda, da bi se bali, kajti pri nas je resnica in zato tudi zmaga. Najmanje pa se bojimo groženj kakšnega malo prevzetnega duhovnika. Smilijo se nam le tisti zapeljani mladenci, ki bi prišli morda v nesrečo in v ječo, ko bi slušali hujškanje gotovih ljudi. Ponavljamo v svařho svarila: Po novi c. k. postavi se vsakdo, kdor moti zborovanje in se ne podvrže določbam predsednika shoda, kaznuje z zaporem od 1 meseca naprej in se mu poleg tega odtegnejo politične pravice. To treba zapomniti. In zdaj, g. fajmošter, na svidenje!

Iz Spodnje-Stajerskega.

V zg. radgonskem okrajnem zastopu se že očuti prvaško vlado. Pri vsaki priliki se že opazuje tisto nemarnost, nedoslednost in zapravljenost, ki „diči“ vse prvaške zastope. Kakor znano, je bil izvoljen za okrajnega načelnika Tone Trstenjak, za namestnika pa Zemljč. Izvolili so se tudi odborniki, pri kateri volitvi se napredna stranka ni udeležila. Iz skupine veleposestva je bil izvoljen g. Steinbrenner, ki pa volitve ni sprejel. To mesto je doslej še prazno. Načelnik je obdržal medtem že več odborniških sej, brez da bi zadoščal predpisom § 44 in brez da bi bil okrajni odbor postavno konstituiran. Delalo se je sklep, rešilo akte, predlagalo okrajne proračune itd., — vse to pa ne postavno! Glavna skrb načelnika je seveda, da uniči in odstrani vse, kar je nemškega in napravi s tem okraju obilo nepotrebnih troškov. Prejšni okrajni zastop je pustil n. pr. pečate ter nemške tiskovine in kuverte. Seveda se je zdaj takoj nove pečete naročilo, stare tiskovine zavrglo in tako okraju prav lepo troške naredilo, brez da bi se imelo zato postavne pravice. Končno se je plenarni shod za 15. t. m. sklical; ali vršiti se zopet ni mogel, ker je bil popolnoma ne postavno sklican. Pisarna okrajnega zastopa se nahaja zdaj pri g. Skrlecu in obstoji iz male sobice z dvema oknoma na dvorišču, ki je tako mala, da imajo zastopniki komaj prostora. Javne seje po § 69 so sploh nemogoče. Vse to dela načelnik, ki je popolnoma nemozen za svoj posel, z nekonstituiranim, torej postavno neobstoječim zastopom. Prvaških zastopnikov je vsek skupaj 16. Od teh je le eden veleposestnik (to je župnik Kunci, ki pa ne plačuje doklad!), vse drugi so mali kočarji in kmetje. V prejšnjem zastopu ni bilo 17 let nobenih strank, celi zastop je bil eno truplo in obstojal iz boljših kmetov iz celega okraja ter 5 Nemcov. Laž je, da so preje „Nemci komandirali“, kajti v naprednem zastopu je sedelo 25 napredno mislečih Slovencev in le 5 Nemcov. Ali gospodarilo se je pošteno, postavno in pametno. Staro napredno zastopstvo se je vrglo in gotovi visoki činitelji so k temu pripomogli. Zdaj bodoemo doživeli prvaško gospodarstvo in vborgo zgornoradgonsko ljudstvo bude plačevalo račune za te ljudi. Sramota! (Glej tudi dopis iz Zg. Radgone!)

Tetki „Domovini“ se semterja zmeša. To ni čudno, res ni čudno, kajti kdo bi pričakoval od nekdanje stare tercijalke modrosti? Kakor znano je tetka „Domovina“ tudi huda zaščitnica „tužnega Korotana“. Ali toliko navdušenja nimajo uredniki tetke „Domovine“ za Koroško, da bi se naučili — geografije. Zadnjič se je zgodila acetilinska razstrelba pri nekemu ključarju v sv. Mohorju. Novico so prinesli nemški listi. Urednik „Domovine“ je staro hitro pregledal in napisal: „Pri ključavnici Hermagorju v Celovcu se je razletel“ itd. Torej, tetka je mislila, da je „Hermagor“ ime ključarja. Ali „Hermagor“ je le nemško ime za kraj sv. Mohor. O tetka, tetka, pojdi se geografije učiti!

Rabuzove burke. Mladi a splošno znani in ne na najboljšem glasu stojeci kaplan Jakec Ra-

buzek ga je pričel zopet ločiti. Pričel nam je namreč zopet „popravke po § 19“ pošiljati. Znano je, da je to njegova bolezna, ki ga prime vsaki mesec enkrat, kakor prime lumpanje kvar-talnega pijanca. Seveda so Rabuzekovi „popravki“ vedno tako pamečni, da se jim celo halozanske krave smejijo. Torej čujte, dragi čitatelji! Kaplan Rabuzek nam piše na umazanem strganem kosu papirja: „V smislu § 19. tisk. tak. zahtevam v zakonitem roku in obliki sledeči popravek dopisa: „Rabuzove burke“ v „Štajercu štev. 2. dne 12/1. 1980. 1) Ni res, da menjam svoje nazore kakor kameleon“, res pa je, da sem stalen v nazorih. 2) Ni res, da sem se učitelju Kosiju nemško predstavljal“, res pa je da sem v konf. sobi z njim slovensko govoril, v 5 razredu pa ga sploh še videl nisem po svojem prihodu. 3) Ni res, da se „v spovednici obnašam kakor birč pri dražbi“, res pa je, da se obnašam po cerkv. predpisih. 4) Ni res, da „v spovednici ljudi klofutam“, res pa je, da to storiti ni mogoče, ker sem po mreži od ljudi oddelen. 5) ni res, da mi „je nepovabljeni gost brevir odnesel“, res pa je, da ga je pustil pri miru in ga še imam. Sv. Barbara v Halozah, dne 15/1. 1908. Jakob Rabusa, kaplan. — Smešni dečko, ta mladenič v črni sukni, kaj? Ali ta „popravek“ je seveda tokrat veden kakor tisti „popravki“, katere mu je skralp šoštar v Sv. Jakobu. Mi vzdružujemo svoje traditve popolnoma! Poleg tega je Rabuzek pozabil „popraviti“, kar smo mu v dotočnem članku še očitali, — da je namreč v prvi vrsti da dekleta izprševal, ker bi menda zopet rad čez potoke skakal, da je metal ljudem svoj brevir v glave, da je pozabil štolo, ko je šel umirajoče sprevidati itd. Ali to tudi ni res, Jakec? Povedali ti bodoemo še marsikaj, povedali vse nesramno počenjanje, s katerim hočeš našemu listu škodovati. Ne misli, fante, da nam bode škodovali s tvojo predzrnostjo. Takih ljudi se pač še ne bojimo, pa čeprav pošiljajo „popravke“ kar na tucate. Toliko za danes!

Celjska zadružna zveza. katero vodijo generali „narodne stranke“, je izgubila leta 1907 skupno 50 zadrug. To da misliti! Tetka „Domovina“ seveda molči o temu.

V Ptiju se je naselil, kakor smo že poročali, vsa zdravilstva doktor W. Schwab, ki je bil prej distriktni in tvornički zdravnik v Hobenmautnu. Dr. Schwab stanuje v novem rotožu (II nadstropje) ter ordinira vsak dan od 9. do 11. ure, tudi za kirurgične, ženske bolezni, pomoč pri rojstvu, zbrane operacije itd.

Prvaški fantalini. Brežiška policija je prijela ponoči sodnijskega oficijanta Antona Šuba, Benko Cenčaničevega pisača Miha Lamberja in kročača Valentina Vester. Ti junaki so ponoči mestne table poškodovali in napravili na ta način mesti precej škode. Vester priznava svojo lumperijo. Skuša pa trdi, da je bil tri dni pisan. A i more sodnija takega alkoholista rabiti? Ponočne vandale naj bi se pošteno zaprlo. Cenčanovič pa bode menda zopet v državni zboru, nujno rogovil čez brežiško policijo, ki takim ponočnjakom ne pusti škode delati.

Volitev v Laškemtrgu. Za župana v Laškemtrgu je bil izvoljen g. lušni posestnik A. Weber, za obč. svenovalce pa gg. dr. Mravlag dr. E. Schwab Jos. Drolc in K. Valentinitsch. G. Weber je zdaj že 10 let župan. Vsi izvoljeni so na prednjkaki.

Vinska razprodaja na viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnici se je vršila 16. t. m. Ravnatelj g. Steigler je naslikal vinsko leto 1907. V vinskih okrajih Ljutomer, Brežice, na Bželjskem, v Peščah, Sromlah, Sevnici in Kozjem je bila tigatev v splošnem imenitna. Ali večidel vinsogradniških krajev je imel jako slabo trgave. Vzrok je bil v prvi vrsti mraz prosincu meseca 1907, ki je menjal prehitro z toplim vremenom. Halcze pa so grozno po toči trpele. Po zanimivem govoru se je prodalo vina po ceni od 56 vin. do K 160.

Srebrno poroko sta praznovala tovarnar F. Steinclauber in soproga Marija na Pragerskem. Delavci so jima priredili lepo slavje. Čestitmo!

Pretep. V Freiheimu na Pohorju so se stepili fanti. Posestnik Petelinšek je hotel svojemu sinu pomagati. Pri temu ga je pa fant Leznik z nožem v hrbot sunil in smrtnonevarno ranil.

Ubil je v pretepu Anton Blažič v Sp. Pulskavi fanta Franceta Žagerja. Udaril ga je z železimi vilami po glavi in ga tako ranil, da je Žager kmalu umrl.

Ubijalec. V Sevnici je ubil pekovski pomočnik Simon Jurca nekega italijanskega delavca. Jurca je znani pretepač.

Požar. V trgovini Majdič v Celju je nastal te dni ogenj. Pogumna požarna bramba je omejila plamenja. Škoda je precejšnja.

Ubil se je posetnik Franc Polanec v spodnji Novivesi pri Slov. Bistrici. Nesrečnež je padel iz plota in je umrl v 2 urah.

Iz Koroškega.

Korošci! Troje listev se vam ponuja danes! Prvega vam ponujajo prvaško-politični, za sveto vero izgubljeni slabii duhovniki. To je „Mir“, kateremu je dalo ljudstvo pravo ime „S. Mir“ ali „Prepir“. Ta list je zagovornik deželnih izdajalcev, zagovornik tistih, ki izrabljajo spovednico in priznico, ki onečaščajo grobove in ki se jo sovraščajo. Proč tedaj z „Mirom!“ Drugi list, katerega se vam zdaj ponuja, je mlado kranjsko dete. Rojeno je tam nekje čez Karavankami in oče mu je prvaški advokat. Ta list laže, laže že s svojim imenom. Imenuje se nameč „Korošec“. Od kje ima pravico, da se tako imenuje? Oče mu je prvaški dohtar, rodil se je na Kranjskem, na Kranjskem živi in se tiska, — in to naj bi bil „Korošec“? Ne, nikdar ne! In zato proč s tem lažnim listom „Korošcem!“ — Naš napredni, Nemcem prijazni, za pametno gospodarstvo se boreči list vam ne ponuja ni prvaški far ni prvaško-kranjski advokat. Mi se sami priporočamo! Ali ne priporočamo se z lepimi praznimi besedami! Kdor je v naših vrstah, mora delati. Na delo, na pridno, nesebično delo vas kličemo. In spremenili se tudi ne bodemo! Ostali bodemo, kar smo! „Štajerc“ je ime našega nevstrashenega listalja Dobro! Ali pravo ime bi bilo: „Štajerc-Korošec“. Pa ni vredno imena spremeniti. Videli smo že ljudi, ki so bili grofi in so imeli najlepša imena, pa so bili le lumpi. Mi delamo nevstrasheno za koroške kakor za štajerske kmete! Sosedi smo si! Delajte tedaj tudi vi za nas! Razdirjajte „Štajerca“, glejte, da postane vsak pošteni kmet, obrtnik ali delavec na Koroškem naš naročnik, — vsak naš prijatelj naj pridobi vsaj še enega naročnika in mi, — to obljubujemo, — mi ostane mo vam Korošcem zvesti! Torej, na delo!

Izdajalci domovine! Bodimo si odkritosrčni: ali zaslužuje prvaški hujškači druzega imena? Čisto navadni izdajalci svoje domovine so ti gospodje. In to je lahko dokazati. Prvaški voditelji so povsod, celo v postavnih zastopih, izjavili, da so proti danes obstoječimi zgodovinskimi kronovinami, to se pravi: da hočejo odtrgati slovenski del Koroške od nemškega dela, kakor hočejo odtrgati spodnjo Štajersko od zgornje in srednje. Razsekati, raztrgati hočejo prelepo Koroško in zdržati hočejo slovenske dele Koroške s Kranjsko, s spodnjim Štajersko, z Goriško in Istrijo. Končni cilj pa jim je p a n s l a v i s t i c a m i s e l, — zdržanje slovenskih dežel z jugoslovanskimi, hrvatsko-srbskimi in bolgarskimi cigansko-roparskimi državicami. Ko je prihajal naš sivovalski cesar v Celovec, hotel je pripeljal orglar Grafenauer svoje prvaške župane, da bi vpili „živio“. Župani so bili pametnejši od orglarja in so raje „hoch“ vpili. Ali hinavstvo je zanimivo, ki tiči v tem ravnanju! Grafenauer se je hotel prilizovati habsburškemu cesarju, tisti Grafenauer, ki hoče s svojimi pristaši razbiti enotno Avstrijo, ki pljuje na avstrijsko ustavo in ki želi priti pod želeno kralja Peterčka revolverskega ali pa kneza vseh taton Nikite črnogorskega... Razkrinkaniste, prvaški modrijani! Za vas ne veljajo meje države, za vas ne veljajo postave, za vas je merodajni le tisti strup, ki ste si ga navlekli iz panslavističnih spisov! In ker ste državni izdajalci, ker se družite z inozemskimi narodi, ker hočete razbiti, kar je, — zato tudi ni čudno, da pljujete na vašo lastno domovino Koroško! Z bengalično svetlobo razjasnil je lažnični govor orglarja Grafenauerja v državni zbornicu mišljene prvaški „odrešenikov“. Kaj domovina, kaj, tužni Korotan, kaj lepa dežela, v kateri je štala zibeljka, —

prvakom za vse to ni! Rajši nego nemški Korošč jem je konjski tat iz Črnegore, — bolj kot nemškega svojega soseda in sodeželana ljubijo krvave Srbe, ki morijo na bestijalčni način lastnega svojega kralja! Deželno izda je v tem so si vse pravki edini. To misel in ta cilj zasledujejo laži katoliški „duhovnički“ okoli „S. Ma“, — to misel in ta cilj zasledujejo pa tudi kranjski dohtarji, ki stojijo okoli novo pečenega lista „Korošec“. Deželno izda je v tem so im je vse! In mi naj im na tej nesrečai, breznačajni poti sledimo? Mi naj vržemo spominena svojo mati in proč? Mi naj si sami pljuno v obraz? Ne, — mi tega ne storimo! O glar Grafenauer je padel na stališče, da skuša omadževati lastno domovino, — mi mu ne sledimo. Mi napredni kmetje gremo svojo pot naprej in prej kot slej nam velja geslo: skupno z nemškimi sosedi na Koroškem delujmo na gospodarskem polju, da ne bodojo naši otroci prokljinili na naših grobeh. Živio na predek, živio Koroška!

Koroško šolstvo je „stari kanon“ orglar Grafenauer v državni zbornicu us grdi način napadel. Preglejmo tedaj stvar, jeli so ti hudobni napadi tudi opravičeni. L. 1891 je sklenil deželni šolski svet, da se učijo slovenski otroci v prvih letih v njih materinem jeziku pisati in čitati. Nadalje se je naročilo, da se vpelje otroke v 1. in 2. razredu potom slovenskega abecednika v slov. in nemški jezik. Od 3. leta naprej pa se je podučevalo slovenščino 3 ure na teden. To je bilo toliko, da je ljudstvu zadoščevalo. Ali prvaški hujškači niso bili s tem zadovoljni in so zahtevali še vedno več. Potem se je vpeljalo še 2 uri slovenskega poduka in odvzelo zato 1 uro risanja in 1 uro telovadbe; končno se je žrtvovalo prvaškim zahtevam tudi še po zimi drugo telovadno uro. Ali obisk slovenskih ur ni postal v 16 letih boljši. Ljudje zahtevajo ednostavno nemški poduk, ker razumejo potrebo in pomen jezika velikega nemškega naroda. Stariši so vložili povsod prošnje, da naj se njih otroci od slov. poduka oprosti. Prvaški voditelji so pa sicer sami svoje otroke nemško vzgojevali, ali hujškači so naprej. Torej z eno besedo: kar je orglar Grafenauer v državnem zboru o koroškem šolstvu povedal, je grdo zavito in zlagano. Možu se je šlo ravoo le zato, da pljuni na komando forovških politikov svoji koroški domovini v obraz Šram jih naj bode!

Klerikalni obrekovalec. Klerikalec Walte v Trbižu je žalil po črni navadi poslanca g. Dreyhorsta. Bil je zato obsojen na 200 kron globe, odnosno 20 dni zapora. Guten Appetit!

Volitev. V Vrbi na jezeru je bil izvoljen petič za župana vrli naprednjak g. F. Ulbino.

Vera je v nevarnosti! v Rinkenbergu pri Piberku. Kdor ne veruje, plača groš. Kaj se je zgodilo? Odkar obstoji šola, so molili otroci v 2. razredu tamošnje šole nemško. To pa zdaj nakrat kaplanu Lučovniku ne dopade. Lazil in plazil se je po vseh straneh, ali učitelj g. Wiegele se ni dal pregoriti. Zdaj se bode stvar v okrajnem šolskem svetu rešila. O kapelan, ali nimaš res nobenih drugih skrb? Ali je narodnostno hujškanje tvoj posel?

Posl. Nagele — ponesrečil. Vrli napredni poslanec Nagele je padel pred kratkem iz voza in se precej težko ranil. Moral se je podvredni operaciji, ki se je docela posrečila. Upati je, da okreva kmalu.

Živinski sejmi meseca februarja se vršijo (M = pincavsko-mölltalsko pleme; B = maria dvorsko; debelo tiskani kraji so eksportni sejmi, na katere se prižene čez 500 glav). 3. febr. Friesach (B). Weitensfeld (B) Sachsenburg (M), Döbriach (M). Dne 5. febr. Gurk (B), Beljak (M). Dne 9. febr. sv. Stefan (M). Dne 17. Liesing (M) Dne 18. febr. Lugan (M). Dne 22. Radentein (M). Dne 25. Trefen (M). Dne 28. Winklern M.

Kmetski zbor se je vršil 19. t. m. pri „Seppmüllerju“ v Metnici. Glavni govornik je bil vrli kmet in državni poslanec Parker. Navdušeno so kmetje odobravali njegovim lepim besedam. Nemški kmetje se pridno gbljivo. Dal Bog, da bi tudi slovenski ne zaspali v klerikalni senci ...

Razstrelba. V hiši g. Peter Wilhelm v sv. Mohorju se je zgodila acetilinska razstrelba.

Neko deklo je vrglo ob kamenje, da je kmalu dobrin pogružen in gredni učenca. Težko ranjena sta bila tudi dva redni učenca.

Zmrznil je duševno bolani revež Egger v Fuhreru. Nesrečnež si je vrat prerezel in potem zmrznil.

Utonil je v Prevalju neznanec. Mrliča so potegnili iz vode.

Pogorela je koča Wertschko v Polajnu pri Prevalju.

Smrt v plamenih. V šentvidski okolici je pogorela Ruppova koča. V plamenih je umrl nek 70 letni starec.

Tatica. Natakarica Neža Lučaunig iz Poggendorf je ukradla svoji materi branilnično knjigo za 1800 K. Tatica so zaprli, ali 200 K je že porabila.

Po svetu.

Pobožni tat. Upravitelj cerkve San Giovanni v Rmu je ukradel 300.000 lir cerkevnega denarja in jo pop hal. Absolvo te ...

Dekla zadavila je v Leipzigu knjigovezka Gregler. Našli so ga kot mrlča v postelji. Babura je ukradla nesrečnež 10.000 markov.

Kamenovani učitelj. V Marmaros-Szigetu so napadli kmetje grškega učitelja Alekxa Boukolega, ga privlekli na cesto in ubili s kamenji. Doslej se je 30 oseb zaprlo. Vzrok umora je versko hujškanje.

160.000 brezposelnih je glasom uradnega spisa v Novem Yorku v Ameriki.

Rudarska smrt. V jami Couchant pri Charleroi na Francoskem so se razstrelili plini. 6 rudarjev je bilo ubitih in 25 ranjenih.

Požar. V Temucu (južna Amerika) je pogorelo 30 hiš. Ogenj je napravil škode za več milijonov in je izgubilo tudi 3 oseb življenje v plamenih.

Pomilovščeni farški siepar. Monsignore Drozdi, ki je s svojo Veaceljnovou posojilnico stotere ljudi ogoljufal in v nesrečo spravil, je bil svoj čas na 7 let ječe obsojen. Zdaj je sedel nekaj čez 4 leta in ravno poročajo da so ga — pomilostili. Male lumpe se obeša, velike se pusti bežati. . .

Nekaj o vporabi umetnih gnojil.

Posetnik Anton Logarič pri Sv. Miklavžu pri Hočah in več drugih kmetov mariborske, slovenje-bistriške in ptujske okolice meje je skoraj enako vprašalo, ali velja Tomaževa moka in Kalijeva sol tudi za krompir, koruzo, oves itd. Ker se taka vprašanja množijo, mislim da je dobro da na to v Štajercu odgovorim. Tomaževa moka in kalijeva sol vsebujeta vsak po eno glavno snov za gujanje in sicer prva daje zemlji fosforovo kislino in druga kalij, razven-tega pa še pride skozi ta gnojila apno, magnesija klor itd. v večji ali manjši množini v zemlji. Zaravnike in detelišča zadostujejo po navadi, če gnojimo s tem dvehm gnojila, drugače je pri drugih kulturah. Ako bi kledo njivo izključno gnojili gnojil, bo treba skrbeti tudi da dušek; tisti pa je precej drag in mora torej v kmet previden biti tako ga vporablja. Najboljšen pripravno gnojilo ki vsebuje dušek, je Čilski drug soliter kateri stane okoli 34—36 kron 100 kg, in zadostuje 100 kg po navadi za en oral. Ker je to gnojilo ena zelo lahko raztopna sol se smeštele z njim gnojiti da rastline malo zauzejo, in se takrat v joko majhni množini najbolje da se potrebna množina razdeli na 3 dele in o pre-slednih 8 dñi daje po ena tretjina. Ako se poslati stavim krompir in koruzo pozno v toplo zemljo, pa se je tako po setvi gnojiti z prvo tretjino druga tretjina se da ko začne krompir vrentati (koruzi po prvem vkspanju) in zadnja tretjina pred ogrebanjem. Pšenici pognojiti pridobije se začne ista spomladji že nekoliko gibati in več ponovi čez en tened ali 14 dni to gnojenje. Ker je čilski soliter precej ojstra sol, kateri lahko nežne rastline zažge se sme isti le sred poldneva v suhem vremenu trositi, ker ako b3 te se na mokre rastline trosili bi se iste obzgare razkaz. Za navadno pa se priporoča da gnojimo naša travnike z um. gnojili, iste snažimo, vsušim mor in jih povsem skrbno opravljamo, na njivah prat 5—6 letnih preselekih sejemo deteljo in istaže